

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 4 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrto leta 2 kroni, katere naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Županstva pozor!

Do konca tekočega meseca morajo poslati občine prvotne imenike porotnikov za prihodnje leto pristojnim okrajnim glavarstvom.

Ker se je baš v tekočem letu iz poglobitve imenika porotnikov pokazalo, da se naša županstva premalo brigajo za sestavljanje teh imenikov, kar kaže našo narodnost svetu v slabi luči, kakor da bi le Nemci imeli za ta častni posel primerne zmožnosti, opozarjamo naša županstva, da se pri sestavljanju porotnih imenikov držijo strogo državnega zakona z dne 23. maja 1873, ki določa, kako je sestavljati imenike porotnikov. Ta zakon pravi: K porotniški službi je klicati može, kateri so 1.) izpolnili 30. leto, 2.) znajo brati in pisati, 3.) imajo domovinsko pravico v kateri avstrijski občini, 4.) stanujejo vsaj eno leto v dotični občini in 5.) ki plačujejo neposrednega (direktnega) davka najmanj 10 gl. Ne glede na davek so lahko porotniki odvetniki, notarji in profesorji.

Za porotnike se ne smejo klicati le slaboumni, oni, ki ne uživajo državljskih pravic, (trgovci, ki se nahajajo v konkurzu, v kazenskem preiskovanju se nahajajoči), duhovniki, učitelji, poštni in železniški uradniki.

Prosti porotniške službe so možje nad 60 let stari, poslanci za čas zborovanja in oni, ki so bili v pretečenem letu porotniki.

Vsi drugi možje z lastnostmi, ki so opisane na prvem mestu, vpisati so za porotnike v prvotni glavni imenik.

Naj občine ne kažejo prevelike obzirnosti do zamude časa pri posameznih. Vsak porotnik je za svoje poslovanje več ali manj odškodovan, iz oddaljenih občin dobé celó po 5 gl. na dan. Porotno zasedanje tudi ne traja predolgo, največ 8 do 10 dni.

Župani pa naj pomislijo pri sestavljanju imenikov, da je le velika čast, če ima občina temveč mož, ki imajo sposobnost duševno in materijelno za porotnike. Čast pa je tudi za ves naš slovenski narod, ako se lahko s tem večjim številom tako usposobljenih mož pokažemo pred svetom.

Naj se ne zgodi več, da bi poglobitvi imenik izkazoval po večini le nemške može, s tem si zadamo Slovenci ubožno spričevalo, kakor, da bi bil pri nas razumnik in gospodar le Nemec ali nemškutar.

Nekrolog državnemu zboru in nove volitve.

Pod kakšnimi znamenji se je volil ravno kar razpuščen državni zbor, znano bo že vsa komur. Saj ni tako dolgo od tega; komaj polovico postavne dobe je preživel zadnji parlament. Mesto šest le tri leta. V modernem svetu se živi hitro, zakaj bi avstrijski državni zbor delal razliko!

Pri zadnjih državnozbornih volitvah so se duhovi v Avstriji nenavadno razburili, razvila se je agitacija, kakršne do takas avstrijski narodi še niso poznali.

Saj pa je bilo tudi prvič, da so bili na volitvah interesovani vsi polnoletni državljani.

Ustanovila se je V. kurija, volilna skupina za delavske sloje.

Koliko upa je zbudila ta nova vrsta volilcev pri nas! Veselje nad tem, da dobi avstrijski parlament 72 poslancev več, se kar ni moglo dovolj pokazati. Tudi med štajarskimi volilci je močno zavrelo.

Trebalo pa je lepe, hvalisane stroje poskusiti, ali so tudi tako v praksi porabni, kakor se je kazalo našim očem. Ne smemo delati nikomur krivice, tudi vrednost naših tačas izbranih poslancev ne moremo soditi, kajti oni so bili le kolesca v velikem stroju na Dunaju, ki se zove parlament. Ta stroj pa se ni hotel po nobeni ceni premakniti, zato so ostali mrtvi v njegovem mehanizmu tudi posamezni deli.

Ali bi bili naši poslanci vendar lahko posredno ali neposredno kaj ukrenili s samostojno taktiko ali v tesni družbi sokravnih Slovanov, o tem tudi ne sodimo mi sami, sodi naj ljudstvo. Bliža se čas, ko bo to ljudstvo izreklo pri novih volitvah, ali je zadovoljno s svojimi poslanci in njih delovanjem, ali pa si želi drugačnih zastopnikov.

Pri tej presoji bo treba, kakor že rečeno, nekoliko v pošteb jemati, da je bil sedaj razpuščen parlament skoraj mrtvo rojeno dete, da so se imeli posamezni poslanci in njih skupine bojevati proti premočnemu nasprotniku, kateri je našel podpore tam, od koder bi imeli zahtevati Slovani zaslombe.

Novo izvoljeni poslanci so šli pred dobrimi tremi leti s celimi butarami zakonskih preosnov, potrebnih sprememb in socijalnih reform na Dunaj. Res da niso imeli skoraj niti časa svojih culic razvezati, tako naglo so jih zaredoma odstavljali vsled nemškega krika in vladne onemoglosti. Niso nam tedaj mogli pridobiti niti najmanjše zahteve.

Bogu in nespretni vladi bi potožili, da nismo ničesar dosegli, ko bi vsaj ne bili v tem času toliko zgubili na ugledu in narodnem ponosu. Toda pred očmi naših poslancev doletela je naš življenj na Spod. Štajarskem pušica za pušico brez zadoščenja, brez maščevanja.

Kako zverinske reči so se godile v Celju ob prihodu Čehov! Kaj bi se v takem nezasišanem slučaju zgodilo drugod in kaj se je zgodilo pri nas?!

Ne le, da nobeden naših poslancev ni prišel med nas, tudi po dogodku se ni nobeden potrudil poizvedeti podrobnosti, na podlagi katerih dokazov bi se bila izposlovala pristranski vladi na tukajšnjem magistratu lekcijska, katere bi ne bila nikdar pozabila. Nič tega se ni zgodilo, poslanci so mirno gledali, kako se je edino naše časopisje borilo proti krivici ter pri tem trpelo ogromno škodo, kajti znano je, kako kočljivo stališče ima časopisje, kako nedotakljivo pa naši poslanci v takih in enakih zadevah. Sveda se po taki taktiki ni nič zgodilo ne magistratni vladi ne policiji. Slovencem pa je bila prosta pot, zdraviti si oteklo glave in popraviti pobite šipe na veliko veselje provzročiteljem. Izgovor, da se poslanec ne more za vse brigati, da mu opravki branijo prisostvovati eminentno važnim narodnim sestankom, je povsem jalov. Kdor ne

čuti poguma in veselja, komur jemljejo lastni opravki preveč časa, naj ne sili med poslance, naj odkloni mu celó ponujeni mandat. Mož, ki prevzame dostojanstvo ljudskega zastopnika, posveti naj se popolnoma ljudstvu, naj misli, čuti in dela zanj, naj mu bo res zagovornik, buditelj in vodnik v veselih in žalostnih časih.

Slovenci kot po večini kmetsko ljudstvo imamo vsled krivične volilne geometrije itak mnogo premalo zastopnikov. Zahtevati moramo tedaj z neisprosnostjo, da bode vsaj teh par izvoljenih mož res ljudski zastopniki doma in na Dunaju, ne pa samo — za parado.

Neuspehov v parlamentu, kakor že povdarjeno, nikakor ne očitamo našim poslancem, saj niso oni edini, ki so prišli praznih rok iz Dunaja med nas. Za svetovno politiko ne more še biti zavzeto naše ljudstvo, tedaj tudi njegovi poslanci ne. Pa v obrambi naših skromnih pravic smemo in moramo vendar pričakovati, da vidimo svoje poslance v prvi vrsti. Imenovanja Wurmserja, Ekla, Bayerja, Sokolla, nadpravdnika v Gradcu Rigerja in koliko še drugih takih imenovanj ter tudi druge nepravilnosti pa nikakor ne dokazujejo, da bi bili naši poslanci na straži, kamor jih je ljudstvo postavilo. Če se na Dunaju vse prepreči, doma pa že obstoječi vali podirajo, je to dokaz, da naša vojska nima baš izurjenih in skrbnih generalov.

„Ne le kar velela mu stan, kar mora to mož je storiti dolžan“, velja pač najbolj za vsakega poslanca. On ni izvoljen, da bi le par tednov bival na Dunaju, pravi vneti ljudski zastopnik ne sme poznati počitnic. In za državnozbornske poslance so imela zadnja tri „aktivna“ leta skoraj povprečno 365 dni počitnic. Kaj se je storilo v tem času? Češki poslanci so prirejali nedeljo za nedeljo veikanake ljudske shode, kjer se je na taborih navdušil in poučil sleherni kmetič in delavec. Tudi na Kranjskem so se vsaj zadnji čas ob istem času vršili na raznih krajih po trije shodi, a žal, da v znamenju prepira. Pri nas na Štajarskem še ne poznamo te bolezni. Kako lahek in hvaležen posel bi tedaj bili imeli naši poslanci sklicati shod za shodom. Prišli bi bili vsi, poslušali in poučevali se vsi brez razlike stanu. Tega pa ni bilo.

O vsem tem in še drugem bo razmišljevali našemu ljudstvu predno gre na volišče, da si izbere svoje zastopnike za novi parlament.

„Ljudski glas je božji glas!“ toda pustiti je treba tudi ljudstvu baš pri volitvah svoj glas, t. j. prostost. Premočan pritisk na volilce od pasameznikov, najsi pride ta pritisk od katere strani koli, pa zadušil s alio ljudski glas.

Celjske in štajarske novice.

(„Domovina“ pred porotniki.) Danes v ponedeljek imel se je naš odgovorni urednik g. Ante Beg zagovarjati pred porotniki radi žaljenja časti. Cenjenim bralcem „Domovine“ bode še dobro v spominu dogodilja, ko je bil v Dornovi pri Ptuj kmet Feguš po lovcu Šegula ustreljen. Mi smo takrat poročali, kakor je ljudstvo ob mrtvem truplu Feguša govorilo in je naš dopisnik na prošnjo kmetov nam sporočil. Lovca Šegula pa se je po dr. Miavlagu v

Celju, čutil žaljenega in je tožil naš list. Priča pa so pri obravnavi pod prisego izpovedale mnogo več, kakor smo takrat pisali, — kar bomo v prihodnji številki natanko po zapisniku poročali. — Sodni dvor pod predsedstvom predsednika pl. Wurmserja, stavljal je pet glavnih vprašanj in devet eventuelnih vprašanj. Porotniki pod predsedništvom Höflerja iz Brežic, potrdili so drugo glavno vprašanje glaseče se, je li članek predbečival kako žaleče dejanje in šesto eventuelno vprašanje glede nepaznosti tiska, na kar je bil g. Ante Beg obsojen na 200 kron glede glavnega vprašanja in 10 kron glede dodatnega vprašanja. Med porotniki dva nista znala čisto nič slovenski.

(Odvetniški izpit) je napravil v Trstu odvetniški kandidat g. dr. Albin Kapus iz Celja, s prav dobrim uspehom.

(Odlični gost v Celju.) Pretečeni teden je bival med nami vodja ogrskih in sremških Srbov, odvetnik dr. Polit. Ogledal si je naše mesto in vsa narodna podjetja ter izrazil na prijateljskem sestanku v „Narodnem domu“, da je presenečen nad čistostjo slovenskega življa v Celju, kajti dosedaj je poznal po mažarskih in nemških listih Celje kot nemško mesto, a na lastne oči se je prepričal, da je Celje po naravnem razvoju slovensko mesto.

(Samostojni nemško-slovenski gimnazijski razredi v Celju) dobijo vendar enkrat javni napis. Dosedaj je bilo celo domačino stikati po stranski ulici: za to gimnazijo ter se je videlo, kakor da bi jo skrivali. Napis je dvojezičen — kajpak nemščina na prvem mestu.

(Bodo li v Celju volitve samo za Nemce?) Celjski župan je dal izvesti razglas namestništva glede novih volitev samo v nemškem jeziku. Politično društvo „Naprej“ je takoj vložilo energičen protest na namestništvo proti takšni hudomušni nagajivosti celjskega župana. Ne mirujemo poprej, dokler ne dokažemo v Gradcu in na Dunaju, da na Spodnjem Štajarskem ni nemških županstev, ker ni skupne nemške naselbine, temveč so le tuintam Nemci z nemškutarji sporedno posejani, kakor bi jih bil cigan iz torbe izgubil. Kompaktno in domačinsko prebivalstvo Spodnjega Štajarja pa so Slovenci.

(Mestna blagajna celjska) najbrže ni posebno rejena, dasi daja za organizacije o slovenskih slavnostih kar po 500 gld. Sedaj je zidati mestni občini vojaško zalogo, katera zgradba je proračunjena na 80.000 kron. Toda vseh teh 80.000 kron si mora mesto že vnaprej izposoditi.

(Novo živinsko sejmišče v Celju) Mestni magistrat se pogaja s posestnikom K. Sima „pri zelenem travniku“ za prostor novemu živinskemu sejmišču. Posestnik zahteva najemnino 50 gld., le prvi dve leti prepusti prostor brezplačno.

(Porotniške obravnave.) Pretečeni teden so bile pred porotniki v Celju naslednje sodbe: Požig. Iz maščevanja je užgala dne 7. maja t. l. Urša Janše iz Modrič hišo Blažu Hriberniku v Škorih. Škode je bilo 1700 kron. Obsojena je v šletno ječo. — Uboj. Dne 18. maja t. l. je prišlo v Rečici do prepira med Jos. Simšekom na eni in Ivanom Mikotišem ter Matijo Mediana na drugi strani, v katerem je bil Simšek ubit. Mikotiš je dobil štiri, Media pa tri leta težke ječe. — Tat iz navade. Jurij Gole, ki je že bil zaradi tatvine devetkrat obsojen, je dobil za ponovljeno tatvino pet let težke ječe. — Požig. Kočarica Marija Berbre iz Ogošne, je užgala dne 4. junija t. l. svojo za 800 gld. nad vrednost zavarovano kočjo. Obsojena je bila v tri leta težke ječe. — Požig in tatvina. Dne 11. avgusta je užgal Fr. Schuster v Ogori klet Lokoškovo ter pri tej priliki tudi ukradel 15 kron. Dobil je 12 let težke ječe. — Detomor. Omožena Helena Trinks je zadušila svojega otroka po porodu. Dokazalo se je, da je bila tačas zmedene pameti, vsled česar je bila oproščena. — Uboj. V Črnovcu je ubil Anton Zorko Jos. Bromšaja; obsojen je v ednoletno težko ječo. — Prekoračil silobran. Jos. Črešnobar pri Sv. Pankracu je ubil svojega pastorka s kolom. Obsojen je bil le zaradi prekoračenja silobrana v petmesečno ječo.

(Razpisane učiteljske službe.) Na petrazredni šoli na Vranskem je popolniti dve učiteljski službi. Šola je v II. plač. razredu. Nadalje sta razpisani dve službi okrajnih pomožnih učiteljev za okraje okolica Celje, Vransko, Konjice, Šmarje, Gornji Grad in Laško s prejemki I. plač. razreda. Prošnje je vlagati do 15. oktobra, za prvi dve službi pri krajnem za zadnji dve pri okrajnem šolskem svetu v Celju.

(Iz Gomilkega.) Poročevalec Slomšekove slavnosti na Gomilskem je najbrže spregledal pomoto svojega poročila v „Domovini“ štev. 72., kjer piše, da je g. Cukala pozdravil mnogoštevilne prišlece. To je neresnično! Res pa je, da je pozdravil vse cenjene udeležence velezaslužni nadučitelj in zastopnik učiteljstva okraj. šol. sveta vranskega g. Ivan Zotter, v prav lepem nagovoru.

(Veselica v Žičah) se je v kljub slabemu vremenu dosti dobro obnesla. Spored izvršujoče osebe so častno izpolnile stavljeno si nalogo, za kar jim bodi na tem mestu izrečena prav prišrna zahvala. Pri tej veselici zadela nas je izredna čast. Imeli smo namreč priliko pozdraviti v svoji sredini loškega župana g. Lureka, o katerem se je — kakor smo se imeli priliko prepričati, brez vzroka govorilo, da je nemškutar. Ne samo, da ni nemškutar, ampak je, kakor je pokazal pri nas prav odločno, iskren in navdušen Slovenec. Želeti je samo, da bi tudi v svoji občini nastopal kot narodnjak, kakršnega se je pokazal v Žičah.

(Kar v srcu misliš, to v dejanju kaži. Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos.) (Bizeljsko vinorejsko društvo) je zborovalo dne 9. t. m. v Župolovcih pri g. Janežiču. G. Belé je poučeval, kako ravnati z vinskimi in sadnim moštom; g. Balon je predlagal, naj se napravi prošnja na vlado, da se pri sklepanju nove trgovinske pogodbe z Italijo zopet naloži na laška vina carina 40 kron, ker le-tako pride domači vinski pridelek do svoje cene. Govorila sta tudi v ta namen poslanec gosp. Žičkar in gosp. Agrež.

(„Giftni kroti“ na znanje.) Prijatelji so nam pripovedovali, da se „Štajerc“ v vsaki številki jeze peni nad „Domovino“ ter rabi izraze, ki so običajni le v tolovajskem brlogu, in pa tam ki izhaja „krota“. Mi se z onemoglami nemščurji okoli „Štajerca“ nimamo časa več baviti, ker bi tudi ne bilo pietetno mu greniti zadnje vzdihljaje. Dovolj obzirnosti bo, če mu napišemo primerno nagrobnico, ko se preseli tja, kjer je škripanje z zobmi.

(Ustrelil je) v Kaniži pri Ptujju gostilničar Marčinko delavca Čičeka. Marčinko se je nahajal v silobranu.

(Maks Henigman), trgovec v Ljutomeru, je obednem ljutomerski občinski starešina. In ta mož je bil na čelu tiste tolpe, ki je s svojim heil-om in rjovenjem ter s pasjimi biči hotela razdražiti slovensko ljudstvo ob Slomšekovi slavnosti, da bi se bil kdo spozabil in potem bi bil krik v celi Germaniji za žandarmi. No, pa saj ne bomo nič rekli g. pl. Haberkorn!

(Samo 282) je bilo obiskovalcev na Slomšekovi slavnosti v Ljutomeru. Tako pišejo nemški časniki in pa „giftna krota“ iz Ptujja. Torej je to gotovo resnica! Ali kakšni orjaki so morali biti ti ljudje, teh 282 Slomšekovcev! Ti strašni ljudje — bilo jih je samo 282 — popili so na slavnostnem prostoru pri ednem samem krčmarju 70 sodčkov piva, dva polovnjaka vina ter pojedli 800 parov toplih klobasic, poleg tega pa za 50 gld. žemelj. Ali smo korenjaki na Murskem polju! Niso se zastoj bali, da bi še Nemcev poleg ne pohrustali takšni pivci in jedci!

(Pri konjski dirki na Cvenu pri Ljutomeru) dne 8. septembra t. l. dobili so darila pri vožnji s prvenci, 2000 metrov: Anton Petrovar iz Bunčan v 4:19 m, Franc Seršen iz Veržeja v 4:39 m, Anton Seršen iz Veržeja v 4:45 m, Novak Ivan iz Lokavec v 4:59 m, Razlag Alojz iz Sitarovec v 5:19 m. Pri plemenski vožnji: Anton Bežan iz Šalince v 3:57 m, Martin Babič iz Krapja v 4:05 m, Matija Kranjc iz Obrža v 4:07 m, Anton Slavič iz Grab v 4:15 m, Franc Seršen iz Veržeja v 4:39 m, Alojz Sagaj iz Krapja v 4:41 m. Pri vožnji za Dunajbadensko darilo, 3000 metrov: Anton Slavič iz Krapja v 5:41 m, Matija Kranjc iz Obrža v 5:49 m, Martin Babič iz Krapja v 5:51 m, Anton Bežan iz Šalince v 5:53 m. Najboljši rekord je napravil torej med prvenci s triletnim žrebcom Brown g. Anton Petrovar, in

pri plemenski vožnji Anton Bežan s svojo desetletno kobilo Dragico.

(Zborovanje štajarskih živinozdravnikov) se je vršilo dne 8. t. m. v Radgoni.

(Utonila je) v Muri pri Mariji Snežni na Veliki dne 7. t. m. 57letna Ana Vrbanič.

(Poboji.) Pri Sv. Antonu v Slov. goricah so napadli dne 8. t. m. Jakob in Martin Kovačič, Alojz in Franc Pučko fanta Tomaža Slano, ki se je vračal iz božje poti od Sv. Trojice ter ga z noži smrtno razmesarili. — V Polenškaku pri Ptujju je napadel nek Anton Betal tri tovariše, Leskovca, Gregoreka in Peršona z nožem ter vse tri težko ranil. — Dne 15. t. m. je v neki gostilni v Lendovi med pretepom dobil mizar Štefan Klep smrtne rane. Kedaj bodo naši fantje jemali v prostih urah poučno knjigo namesto — noža v roke!

(Za višjo trgovsko šolo v Mariboru) je daroval ondotni trgovec Jurij Ogriseg 20.000 K.

(Zborovanje nemškega učiteljstva v Mariboru) se je vršilo pretečeno sredo in četrtek.

(Kaznovano bahjeverstvo) Mariborski porotniki so obsodili dne 12. t. m. 42letno Rozo Senčar iz Podpresta na Hrvaškem zaradi goljufije v ednoletno poostreno ječo. Ta premetena sleparica je izrabljala lahkovernost našega kmečkega ljudstva, posebno iz Ljutomerske okolice. Razglasila je, da zdravi vsako bolezen s pomočjo duhov; res je znala spretno slepariti, da so njeni plačani pomagači igrali razne duhove, seveda le v temi. Duhovi pa so hoteli imeti vselej za svojo pomoč dobro plačilo, najmanj 5 gld., kateri denar je sleparka s svojimi sodrugi delila. „Duhovi“ so se zadovoljili tudi z lepim platnom in dragimi svečami. Na ta način je osleparila več posestnikov za znatne vsote, seveda ozdravili niso duhovi nikogar. Premetena tica je sedaj dobila svoje plačilo, pa tudi lahkoverni kmetje so dovolj kaznovani z zgubo svojega denarja. Da bi jih pač za vselej spametovalo!

(„Südsteirische Post“) odgovorni urednik g. E. Jonas v Mariboru bil je pretekli teden obsojen po porotnikih. Sodišče prisodilo mu je mesec dni zapora in povrnjenje pravdnških stroškov. — Na Štajarskem se godi Slovincem in njih listom bolj „fletno“, kakor za časa ministerster Bacha in Auersperga. Pa saj so slovenski državni poslanci tudi gledé tega občeizobraženi, da delajo lahko tudi po odsekih. Hei-lo!

(Graško vseučilišče) je imelo v pretečenem šolskem letu 1524 slušateljev ter je gledé števila med 28. avstrijskimi in nemškimi vseučilišči na šestem in med 129 vseučilišči na svetu na 24. mestu.

(Deželna konferenca štajarskih socijalnih demokratov) je bila sklicana na dan 15. t. m. v Gradec. Namen zborovanja so nove volitve. Ta živahnost naj zbudi tudi naše kroge!

(Samomor.) V Gradcu se je obesil dne 13. t. m. 50letni krojač Lovrenc Federšek, pristojen v Ljutomer. Bil je udan pijančevanju.

Druge slovenske novice.

(Umetniška razstava v Ljubljani) se je slovesno otvorila dne 15. t. m. v „Mestnem domu“ ob navzočnosti odličnih dostojanstvenikov, med njimi so bili gg. deželni glavar Detela, župan Hribar, cesarski svetnik Franke, dvorni svetnik grof Schaffgotsch itd. Razstava je odprta vsak dan do 15. oktobra t. l. Razstavljenih je do 200 umotvorov naših domačih umetnikov. Opozarjamo vse prijatelje lepih umetnosti, da si to razstavo ogledajo. Slovenci moramo biti posebno ponosni, da imamo v svoji sredi umetnike, ki tekmujejo s svetovnimi kiparji, slikarji itd. G. Vatroslav Holz, kateri ima največje zaslugе, da se je ustanovilo slovensko umetniško društvo ter se priredila prva razstava, imenovan je bil prvim častnim članom slov. umetniškega društva.

(Nevarno je zbolel) č. g. kanonik dr. Fr. Lampe, urednik „Dom in Sveta“ v Ljubljani.

(Imenovanje) Praktikant pri finančnem računskem oddelku v Ljubljani g. I. Pavšek je imenovan praktikantom pri deželni blagajni. — Pravni praktikant pri ljubljanskem deželnem sodišču g. Anton Kuder, je imenovan avskultantom.

(Gospodinjska večerna šola v Ljubljani) je pričela svoj tečaj včeraj dne 17. t. m. Poučujejo se dekleta brezplačno v kuhanju, šivanju in likanju.

(27. pešpolk v Ljubljani) je dobil povelje, naj bo pripravljen za odhod. Kam, ni nikomur znano.

(Jugoslovanska socijalna demokracija) je premestila svoj sedež iz Ljubljane v Trst.

(Odkritje spominske plošče pesniku dr. Fran Prešernu v Kranju) vršilo se je v nedeljo, dne 16. t. m. zelo sijajno. S tem slavljem zvezane veselice obnesle so se tudi izborni.

(Na gimnaziji v Kranju) so imenovani suplentom gg. dr. Bevk, Jeršinovec, Makso Pirnat in Vadnal.

(Gimnaziji v Kranju) je dovolilo naučno ministerstvo, da otvori v prihodnjem šolskem letu paralelke za vseh prvih pet razredov.

(V bolnišnici v Krškem) je bilo v mesecu avgustu 35 bolnikov, koncem meseca jih je ostalo še 16.

(Vojaške strelske vaje) v Krškem bodo letos tudi po zimi, od novembra do maja. Vadile se bodo v streljanju pa le posamezne baterije, druga za drugo, ki bodo bivalne v bližnjem Žadovinku. Obravnave s kmeti radi odškodnine za rabo njihovih zemljišč se bodo v kratkem začele.

(Meščanska šola v Krškem) ima le slovenske otroke in vendar je le nemška. Slovenščina je le učni predmet, pa še ta ni bil zadnjih šest let nadzorovan, ker okrajni šolski nadzoriki za to šolo so bili ljubljanski nemški profesorji, nezmnožni slovensčine. Ali se bode letos pri imenovanju novih nadzornikov na to oziralo?

(V Postojini) so 17. t. m. slovesno otvorili in blagoslovili krasno novo šolsko poslopje, ki je stalo 70.000 gl. Pred šolskim poslopjem stoji spomenik znanega notranjskega rodoljuba Miroslava Vilharja.

(Državnozbornske volitve na Koroškem.) Dne 5. januarja voli peta kurija, 10. kmečke občine, 12. mesta, 14. kupčijska zbornica, 15. januarja veleposestvo.

(Šole na Koroškem) Ravno kar se razpisuje po edna učiteljska služba v Grabštanju in v Velikovcu. V obeh krajih je ogromna večina prebivalstva slovenskega, vendar se za nobeno službo ne zahteva znanje slovensčine. Saj smo vendar ednakopravni v Avstriji!

(Nemška needinost na Koroškem.) Za beljaski okraj je izprazen eden deželnozbornski mandat. Nemci prireajo volilne shode, toda na vsakem shodu proglasijo novega kandidata, a tudi prej postavljeni kandidatje nočejo odstopiti. Tako imajo že tri kandidate, namreč Lepuschitz, Schludermann in Huberja. Lepa Gemeinbürgerschaft!

(Državnozbornske volitve na Primorskem) obetajo hudi boj med Slovenci in Italijani. Italijani so sklenili, da hočejo Slovincem vsaj dva mandata zopet iztrgati.

(Umrli je) v tržaški bolnišnici dne 7. t. m. g. Ivan Može, ugledni posestnik in trgovec v Vipavi.

(Pred prihodom cesarja v Gorico) so tam zelo stroge policijske odredbe. Vsakega tujca primajo, da se izkaže ter so že pridržali nekaj sumljivih oseb.

(Grozna nevarnost za Reko) je bila dne 14. t. m. ko se je pojavil požar v tovarnah za čiščenje petroleja. Ko bi delavci ne bili nujno posegli v mes ter zabranili ognju se razširiti, nastala bi bila eksplozija, ki bi bila lahko celo mesto razrušila. Škode je vendar okoli 100.000 K.

Dopisi.

Gornjigrad. (Oskrbnik škofijske graščine.)

Slučaj je nanese, da sem imel letos priliko dalje časa bivati v Gornjemgradu — v središču prostih posestev ljubljanskega kneza in škofa v Gornjisavinski dolini, v nekdanji začasni stolici ljubljanskih vladik, kjer spi smrtni sen mož, ki je z uspehom posegel s svojo jekleno roko tudi v tok slovenske zgodovine, škof Tomaž Hren, znameniti slovenski protireformator.

No, pa priznati moram, da me ni toliko zanimala zgodovinska, dasi interesantna preteklost tega slovenskega trga, kakor zlasti oseba

nadlogarja in oskrbnika — namestnika njega prevzvišenosti ljubljanskega kneza in škofa, o katerega paševanju sem že toliko čital po raznih časopisih slovenskih, in temveč še čul od ljudij, katerim je bila usoda toliko nemila, da ga je posadila v njihovo središče.

V toliko moram biti odkritosrčen, da so se mi zdele včasih vesti v časnikih o tem nemškem staroveškem valpetu — ako neistinite, pa vsaj zelo pretirane. Toda izpovedati mi je, da sem se motil, jako motil!

Strmeli bi, ako bi hotel navajati podrobnosti o življenju, delovanju in strmljenju tega famoznega knezoškofijskega oskrbnika! Ali še res ni mera polna? Najli še nadalje tukaj gospodari in pašuje ta oholi, ošabni tujec, kojemu ni sveta niti narodnost slovenska, niti vera — vera ljudstva, med katerim živi, — in vera njegovega prevzvišenega gospodarja?

Bode li zares toliko časa trajalo, da bode ta človek spravil ob ves ugled pri ljudstvu svojega gospodarja ter temeljito omajal verski čut ljudstva? No, upamo, da se to ne zgodi, saj je poskrbljeno zato, da tudi visoka drevesa ne rasó do neba!

Da se pa ne bode mislilo, da napadam tega gospoda zgolj iz sovraštva, ali morda iz pristranosti ali raz svoje strankarsko stališče ne oziraje se na dejstva, hočem tu navesti nekaj črtic, slučajev, značilnih za oskrbnika ne toliko kot človeka, kakor zlasti kot uradnika in služabnika katoliškega cerkvenega dostojanstvenika, njega prevzvišenosti ljubljanskega kneza in škofa.

Evo jih nekaj:

Znano je, da je dr. Mravlag iz Celja pravni zastopnik gornjegradske graščine, takorekoč pravni konzulent ljubljanskega kneza in škofa. O tem se je pred nekaj meseci mnogo pisalo po slovenskih časnikih; no, stvar se je res končala s tem, da je knezoškofijsko oskrbništvu izjavilo, da nima nobenega vpliva na imenovanje pravnega zastopnika graščine, češ, istega imenuje samostojno visoka finančna prokuratura. Mi pa povemo na glas, da to ni res, da je to samo puhel izgovor! Zastopnika imenuje res finančna prokuratura, s samo na predlog oskrbništvu samega! Gospod nadlogar, ali se morete osmeliti trditi, da to ni res? Ali niste vi povzročili, da je vaš prevzvišeni gospod toliko trpel na ugledu v slovenski javnosti, ko ste mu poskrbeli brez njegove vednosti in brez dovoljenja — eminentno katoliškemu škofu — pravnim konzulentom — verskega odpadnika dr. Mravlagga, najzagrizenejšega nasprotnika katoliškega svečenstva? Kdo pa je toli pogosto gost v gradu gornjegradskem gospoda kneza in škofa ljubljanskega, kdo hodi na lov na divje peteline s celim štabom knezoškofijskih gozdnih čuvajev, kdo?!

Kdo dobi postavi brezplačno v izobilju, dočim jih dobe drugi, ker niso simpatični gospodu „vogtu“, ali bolje rečeno, ker so Slovenci, samo za enormno ceno, ali pa v obče — in to je v največjih slučajih — niti za dragi denar?!

Tudi prosto ljudstvo ima fin čut; dobro pozna dr. Mravlagga in ve, da je prestopil k luteranstvu. Neuko je to ljudstvo, ne ve, da čuva nad gornjegradske graščine mogočna roka finančne prokure in mu je uganka, da je zastopnik katoliškega vladike in v njegovem gradu ne najredkejši gost mož „lutrišvere“, ko je vendar za ta posel na razpolago v izobilju katoliških mož, da ne rečem Slovencev! Mož iz ljudstva pa nima toliko razsodnosti, da bi ločil osebo njega prevzvišenosti od osebe njegovega služabnika in često se bode morda zgodilo, da se bode v duhu tega moža stopili ti dve osebi v edno, da bo jel smatrati dejanje in nehanje služabnikovo za izraz volje njega prevzvišenosti. Ali bi se bilo čuditi, ako bi na ta način jelo ginjevati med slovenskim ljudstvom zaupanje in spoštovanje do prevzvišene osebe gospoda kneza in škofa?!

(Konec priložnosti.)

Iz Ljutomeru se nam piše: Marsikateri dobri nauk nam je prinesla zadnja Slomškova slavnost. Naučili smo se, da če smo Slovenci složni, dosežemo uspehe tudi, če je vse uradništvo in celo občina proti nam. Naučili smo se pa tudi spoznavati in ločiti svoje prijatelje od sovražnikov. Med tistimi, ki so hoteli motiti

našo slavnost in so se posebno proti „Celjskemu Sokolu“ grdo obnašali, videli smo trgovca Maksa Henigmana, kleparja Ludvika Majerja in notar-skega pisarja Erjavca. Slovensko ljudstvo si bode te može zapomnilo. Naučili pa so se menda tudi naši nasprotniki in naši, kako grde laži trosijo v svet nemški časopisi. Po Ljutomeru je raztrošenih tudi po slovenskih hišah le preveč listov „Grazer Tagespost“ in „Grazer Tagblatt“. Odgovor na njihovo pisarenje bi bil ta, da se listi za vedno vrnejo. Naučili pa smo se tudi, da imamo v naših narodnih trgovcih in obrtnikih najkrepkejšo moč in to so pokazale posebno naše dame, katerim se je zahvaliti za najmanj pol uspeha te velike svečanosti. Podpiramo se torej strogo med seboj ta vse „Südmarke“ in vsi šajtravi in grbavi nasprotniki nas ne bodo uničili.

Politični pregled.

(Cesar o položaju.) Poljskemu poslancu vitezu Javorskemu je baje cesar Franc Jožef I. izjavil o državnem položaju sledeče: „Razpust parlamenta in razpis novih volitev so zadnja ustavna sredstva, katere je podvzela moja vlada.“

(Hrvaški deželni zbor) se snide sredi meseca novembra.

(Strossmayer kardinal?) Nekateri ogrski listi trdijo, da bo biskup Strossmayer ob svoji 50letnici škofovanja imenovan kardinalom.

(Graja sarajevskemu nadškofu Stadler-ju.) Nadškof Stadler je na katoliškem shodu v Zagrebu izrekel željo za združitev Bosne in Hercegovine s Hrvaško. Zaradi tega je dobil grajo iz kabinete pisarne. Ker pa se je izdala graja na željo Ogrov, bo dosegla baš nasproten namen.

(Zarota proti papežu.) Ameriški anarhisti so baje sklenili umoriti papeža. Valed tega je izišla na vse škofo posebna okrožnica, naj pazijo pri sestavljanju romarskih vlakov, da ne pride med romarje kakšen anarhist.

(Trgovska pogodba med Avstrijo in Turčijo.) Pred več leti je Avstrija pretrgala pogajanja gledé trgovinske pogodbe s Turčijo. Nedavno pa je avstrijski poslanik obvestil turško vlado, da je avstrija zopet pripravljena pogajanja nadaljevati.

(Francosko ministerstvo odstopi?) Waldek-Rousseau-ovo ministerstvo baje misli podati demisijo, ker ni pariška razstava zadovoljila vseh francoskih slojev, najbolj zaradi tega ne, ker ni prišel na razstavo ruski car.

(Ženski glasovi za volitve v državni zbor) dobijo baje veljavo v Belgiji, kjer se vsi listi vztrajno potegujejo za aktivno volilno pravico žensk.

(Za volitve predsednika Zedinjenih držav) se dela velikanska agitacija. Dasi ima demokratska stranka veliko moč, vendar je skoraj gotovo, da zmagajo zopet republikanci ter je dosednji predsednik Mac Kinley tudi zopet prevzel kandidaturu.

(Predsednik Transvaala, Krüger) je baje dobil šestmesečni dopust, da potuje v Evropo v svrhu, da pregovori evropske velesile za posredovanje. Drugi viri pa zopet trdijo, da je Krüger odložil svoje mesto ter se presel stalno v Evropo. Namestnik mu je Schalk Burgher.

(Vojna v Afriki.) General Roberts poroča iz Pretorije 11. t. m., da je general Methuen razgal Bure pri Masefo in ujel 30 mož ter zajel precej streliva. — Iz Pretorije poročajo, da je Roberts izdal proklamacijo, s katero proglašajo vojno stanje za ves Transvaal. Dne 13. t. m. pa brzojavlja Roberts, da je general Buller cavojil Spitzkop in tam našel 300.000 funtov živih in 300 zabojev streliva. Če je vse res, kar poroča Roberts, potem je vojska z Buri že zelo pri koncu.

(Vojna na Kitajskem.) V Shantungu združili so se bokserji z družbo „velikega noža“: regularne kitajske čete napadle so bokserje v Kiungtu, a so jih bokserji premagali. — Ruski list „Novoje Vremja“ piše, da Rusi v kratkem zapuste Peking in se vojaki naselijo v Tientsinu in Tako, večina vojske pa odide nazaj v Port-Artur. — Dne 15. t. m. poročajo iz ladje „Zenta“, da se je povrnil prvi avstrijski oddelk pomorskega stotnika Kolarja s kadetoma Roynburgom in Mayerjem iz Pekinga na krov. Ta oddelak se

je udeležil najhujšega boja v Peking. — Grof Waldersee dospe 20. t. m. v Hongkong. — Princ Čing pričel je z velesilami mirovna pogajanja, katera pa se bodo bržkone zopet razbila, ker je mnogo nasprotstva.

Razne stvari.

(Razstava grozdja in sadja v Varaždinu.) Od centralnega odbora za prireditve izlozbe grozdja in sadja, katero razstavo priredé vinogradarji in posestniki županije varaždinske od dne 29. septembra pa do 3. oktobra t. l. v Varaždinu, prejeli smo naslednje povabilo: Ako pomislimo, kako je do leta 1892 uničila neusmiljena filoksera vse vinorodne kraje s starimi goricami v obsegu 19035 oralov, vredno je spomina, da se je vendar do konca leta 1899 — tedaj v sedmih letih v županiji varaždinski obnovilo s cepljenjem ameriških trt do 4330 oralov novih goric, vsled česar se je že lanske leto vkljub močnemu oidiumu nabralo 15255 hektolitrov mošta, — dokaz lepega napredka v vinogradarstvu. Bratje Slovenci! Pridite sami se prepričati na izložbo, kako krasni rod vinske trte in sad raznih dreves kinči posestrimo vašo! Kakor ste nekdanj za starih rodovitnih goric hodili k nam kupovat, pridite i v bodoče k nam po zlahkno vinsko kapljico. Vabi vas Herculj, odbornik.

(Železnica iz Zagreba v Samobor) se že gradi. Do Podsuseda bo šla po tiru južne železnice, tukaj pa čez savski most dalje v to malo hrvaško mesto, ki je tik kranjske meje. (Grozovit vihar) je razsajal pretečeno soboto v mestu Galveston na nekem otoku v državi Texas. Celo mesto je uničeno, nad 3000 ljudi mrtvih, škodo pa cenijo na 40 milijonov dolarjev.

(385) 1

ZAHVALA.

„Čitalnica“ in „Slovensko pevsko društvo“ v Ljutomeru izrekata vsem, ki so se udeležili Slomšekove slavnosti dne 8. septembra t. l. osobito g. slavnostnemu govorniku, „Celjskemu Sokolu“, Zvezi gasilnih društev, oziroma gasilnim društvom iz ljutomerskega, gornjeradonskega in ormoškega okraja, tržanskemu strelskemu društvu v Vržeji in veteranskemu društvu v Svetinjah, dalje č. damam, vsem darovalcem doneskov, med temi v prvi vrsti slav. ljutomerski posojilnici, vsem tržanom ljutomerskim, ki so z zastavami okrasili svoje hiše ter sploh vsem, ki so darovali na kakršenkoli način svoj trud in svoje delo za doseg veličastne slavnosti, najiskrenejšo zahvalo.

Rodoljuben spomin na to lepo slovesnost bodi vsakemu udeležencu najlepše plačilo!

„Čitalnica“ in „Slovensko pevsko društvo“ v Ljutomeru.

Ljutomer, dne 15. kimovca 1900.

(385) 1

Za obe društvi kot tajnik: Čeh.

Javna zahvala.

Presvetli knez Hugo Windisch-Graetz in njegova prejasna soproga Kristijana v Konjicah, darovala sta mi kot svojemu bivšemu dvornemu duhovniku 100 k on za popravo župne cerkve babnopoljske. Na tem plemenitem daru bodi visokima darovalcema tem potom izrečna srčna hvala.

Mihael Horvat.

Babnopolje na Kranjskem pri Rakeku
dne 15. septembra 1900.

Lepo meblirana soba

eventualno tudi s hrano je takoj oddati.

Več se izve pri upravnistvu tega lista.

(387) 1

Učiteljica

frekvent. mešč.-učiteljskega kurza v Mariboru, išče stanovanje in hrano. Natančne ponudbe na upravnistvo tega lista.

(388) 1

Sprejem za svojo trgovino z mešanim blagom

poslovodjo

neocenjenega, spretnega prodajalca in dobrega

trgovskega pomočnika.

Zajedno sprejem tudi izurjeno

kuharico

ki je zmožna voditi gospodinjstvo.

Anton Trevn

(389)

trgovec v Jesenicah na Gorenjskem.

Prodati je

posestvo, obstoječe iz 2 hč, zemljišča, gozdov itd. V eni hiši se nahaja tudi krma in se lahko tu druge obrti vpeljejo. Več pove Franc Vračun,

(378) 2-2 gostilničar v Vojniku.

Med. univ. dr. Viktor Gregorić

občinski zdravnik v Sevnici

se ne preseli iz Sevnice proč, kakor se je govorilo, temveč ostane še nadalje tam kot občinski zdravnik. (371) 3-3

Nikdar

se prostori za strojarsko obrt ne dobe tako po ceni in ugodno, kakor ravno v prijaznem trgu Mokronogu.

Tu je prostorna hiša sredi trga, zraven tri poslopja z raznimi za obrt pripravljenimi prostori, ki so preskrbljeni z vsem orodjem za strojenje kože. Razen hiše so druga poslopja zidana pred par leti. Zraven hiše teče čist potok, katerega struga je obzidana. Onkraj potoka je obširen, zelo prijazen vrt, prostor za obesanje kože, v šupi pa dva stroja (sod za sušenje namazanih kože in drugi, železni za drobljenje čresla) katera goni eden ali dva konja.

Vse stvari v najlepšem stanu in plačati tudi ni potreba vse najedenkrat.

Ako hoče kupec kaj več polja ali travnikov v bližini, se mu lahko tudi postreže.

Več se poizve pri lastniku:

Josip Bizjak-u

Kapiteljska ulica številka 3
v Ljubljani.

(381) 2-2

Edna prvih zavarovalnic proti požarom in prirodnim nezgodam išče večščo in zanesljivo osebo kot

glavnega zastopnika

(379) 2-2

za Spodnje Štajarsko.

Ponudbe z dokazili zmožnosti na upravništvo našega lista pod sifro: „Zavarovalnica“.

Učenec

krepak in zdrav iz boljše hiše se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom.

Anton Verbič

(380) 3-2

v Tepanjah pri Konjicah.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

Pozor kmetje!

Naznanjam, da kupujem fino obrana debela jabolka, hruške, breskve, kakor tudi med (strd) vsake množine. (384) 6-2

Anton Kolenc v Celju.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem sistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napraviti po 5 litrov likerjev: Tropinovec — Absinc — Vermut, Ruski pelinovec — Češki liker — Kipel po 80 kr.; — Slivovec — Rum — Ča-njevec — Alaš — Alpski liker — po 85 kr. in Konjak — Benediktinec — Chartreuse — Pilzenski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znamkah ali pošto nakaznico; po poštnem povzetju 10 kr. več. — Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker.

Preprodajalcem, če naročijo več blaga mnogo ceneje. (281) 15-12

Anton Rukavina

Trst, via Belvedere štev. 23.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so dobiti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta.

Stiskalnice za sadni mošt za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter z uravnanjem pritiska „Herkules“, z jamčeni najvišji učinek do 20% večji nego pri vseh drugih stiskalnicah.

Mlini za sadje in grozdje

Robkalnica za grozdje (Abbeer-stroj).

Popolne priprave pri pridelovanju mošta stalne in premične. Stiskalnice soka, mlini za jagode in pripravljanje sadnega soka.

Priprave za sušenje sadja in sočivja, stroji za lupljenje in rezanje sadja.

najnovejša samostalna patentovana škropilnica „SYPHONIA“ za škropljenje trsa in rastlin, izdelujejo ter pošiljajo z jamstvom specialitete v najnovejši, najizvrstnejši, najuporabnejši in pripoznano najboljši, odlikovani sestavi

PH. MAYFARTH & CO.

c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna železa in parna fužine

Dunaj, II/1, Taborstrasse Nr. 71.

Odlikovane z več 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami

Obširni katalogi in številna priznana pisma zaostoj. Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših sestavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo cevi in nastavkov za dimnike iz kamenščine v raznih oblikah, cementa, stavbenih in pchistvenih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpreprostejša do najfinije izvedbe.

Gg poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni.

(294)

Starno občinstvo cabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo.